

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Ondřeje Kubů a přísedících Bc. Dušana Bouchala a Ing. Václava Protivy v hlavním líčení konaném dne **6. 9. 2021** v Českých Budějovicích

takto:

Obžalovaný

██████████, narozen ██████████, trvale bytem ██████████, t. č. ve vazbě ve Vazební věznici ██████████,

uznává se vinným, že

v přesně nezjištěné době od 02.00 hodin do 06.00 hodin dne **7. 1. 2021** v Jindřichově Hradci, Česká 1175, ve vnitřních prostorách Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec, na domácnosti ██████████ obývané ██████████, narozenou ██████████, kterou měl jako pracovník sociálních služeb svěřenou k přímé obslužné péči, v průběhu výkonu noční služby poté, co se ██████████ opakovaně domáhala pití, jídla, kopala do dveří, postele, rozsvěcela světlo na svém pokoji a křičela na domácnost, jí zkroutil ruce za zády, zvedl jí na postel do polohy na břicho, kde jí držel pravou rukou obě ruce za zády a levou rukou jí silou přimáchl k posteli mezi lopatkami tak, že měla hlavu zabořenou do polštáře, čímž jí v nepřirozené poloze omezil dýchací pohyby, přičemž v této pozici jí držel nejméně 1 minutu do té doby, než se přestala hýbat a upadla do bezvědomí, následně, aniž se přesvědčil, zda poškozená dýchá a v jakém je fyzickém stavu, jí přes její tělo v poloze na břicho a přes hlavu znehybněnou v polštáři tak, že nemohla dýchat kvůli zakrytí nosu a úst, přehodil deku a z místnosti odešel, poškozenou ponechal bez pomoci a péče srozuměn s tím, že touto fyzickou restrikcí může poškozenou udusit, v důsledku čehož ██████████, narozené ██████████, způsobil smrt udušením,

tedy

jiného úmyslně usmrtil,

čímž spáchal

zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v délce **10 (deset) let**.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku za použití ustanovení § 56 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do **věznice s ostrahou**.

Odůvodnění:

1. Dokazováním v hlavním líčení byl zjištěn skutkový stav tak, jak je popsán ve výrokové části tohoto rozsudku.

I. Důkazní situace

2. Skutkový stav byl zjištěn z výsledku obžalovaného a z výsledků svědků [redacted], [redacted] a [redacted]. Se souhlasem stran byly čteny podle § 211 odst. 1 trestního řádu protokoly o výsledku svědků z přípravného řízení, a to svědků [redacted], [redacted] a [redacted], a dále podle § 211 odst. 6 trestního řádu i úřední záznamy o podaném vysvětlení svědkyň [redacted] a [redacted]. Slyšení byli u hlavního líčení též znalci, kteří k věci podávali znalecký posudek, a to znalec z oboru zdravotnictví, odvětví klinická a forenzní psychologie PhDr. Karel Netík a znalci z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství doc. MUDr. František Vorel a MUDr. Eva Tomášková. Mimoto byl se souhlasem stran čten podle § 211 odst. 5 trestního řádu znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství zpracovaný MUDr. Evou Tomáškovou, znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie zpracovaný MUDr. Janem Tučkem a znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie zpracovaný Ing. Josefem Gottwaldem. Pro objasnění skutkového stavu byly také provedeny listinné a věcné důkazy předložené stranám dle § 213 odst. 1 trestního řádu, jež jsou podrobněji konkretizovány níže, a konečně soud v hlavním líčení přehrál i video dokumentaci rekonstrukce podle § 213 odst. 2 trestního řádu.
3. Soud po provedení výše označených důkazů dospěl k závěru, že má k dispozici dostatečný důkazní materiál, který mu dovoluje ve věci rozhodnout.

II. Skutková zjištění

4. Obžalovaný [redacted] v rámci svého výsledku v hlavním líčení (*č. l. 412-414 trestního spisu*) připustil, že se jednání uvedeného ve výroku rozsudku po objektivní stránce dopustil, popřel však, že by takto jednal úmyslně.
5. Konkrétně pak uvedl, že v Centru sociálních služeb Jindřichův Hradec pracoval rok a půl. V minulosti tam byl rok na civilní službě a dělal tam i brigádně, tudíž už věděl, o jaký druh práce se jedná. Práce ho bavila, nepocíťoval syndrom vyhoření, měl dobré vztahy s kolegy, nikdy neměl s nikým problém, s klienty byl zadobře a hodně jich znal i odjinud než z ústavu. V práci si s klienty například sednul na gauč a zpíval si s nimi nebo jezdili na kole, byla to zábava. Služby byly dvanáctihodinové. Ráno po příchodu do práce se zaměstnanci ústavu seznámili s předchozí směnou, jak probíhal denní a noční chod, v sedm hodin připravili snídani, dali klientům najíst a sestřičky jim podali léky. Zkoušeli klienty učit různé aktivity, ale bylo to těžké, protože klienti žili

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Pospíšilová

jenom jídlem a pitím. Vedoucí domácnosti [REDACTED], pan [REDACTED], si obžalovaného poslední půl rok před danou událostí chválil s tím, že se pracovně hodně zlepšil a je tahounem party. Nikdy se neřešilo, že by nějaké zákroky obžalovaného vůči klientům byly nevhodné. V soukromém životě rovněž neměl s nikým problémy, nikdy se nehádal, popral se pouze jednou, když jeho matce nadávali. Obžalovaný má dva syny, ke kterým má vyživovací povinnost, staral se o ně a stále se jim věnoval.

6. Ke svému pracovnímu proškolení obžalovaný uvedl, že má kurz pracovníka v sociálních službách. Dělal ho přibližně rok před úmrtím [REDACTED]. Kurz musel absolvovat asi do roka a půl od nástupu, aby mohl v sociálních službách pracovat. Absolvoval také školení na fyzické restrikce. V ústavu byl na dveřích vyvěšený zvláštní papír, jak se ke klientce [REDACTED] chovat. Obžalovanému bylo řečeno, že o klientku se měli postarat muži, když byla neklidná, protože měla obrovskou sílu. Klientka [REDACTED] potřebovala zvláštní péči, vyžadovala pozornost a neustále cokoli potřebovala. Její projevy obžalovaný přirovnal k chování osmiletého až šestiletého, či dokonce mladšího, dítěte. Když jí něco odsouhlasili, vzápětí si to rozmyslela a plánovala jinou věc, které se dožadovala. Například ji obžalovaný vzal na zahradu, protože chtěla jít ven, ale za vraty si to rozmyslela a začala se vztekat, že chce dovnitř. Ráno se dožadovala jídla, křičela, že chce jíst, pak dostala jídlo, které už nechtěla, následně ji půl hodiny přemlouvali, nakonec s ním praštila o zem, potom ho sebrala, odnesla do koše a následně ho vyndala a po hodině a půl si ho šla sníst. Také bouchala a kousala ostatní klienty. Pracovníci se dožadovali, aby klientka měla svého osobního asistenta, neboť se kvůli ní nemohli věnovat ostatním klientům. Rovněž chtěli nějakou speciální místnost, kde by se zavřela, aby si neublížila, ale [REDACTED] bylo tak malé, že i na malém pokoji museli být dva klienti, což způsobovalo problémy. Uklidňující techniky byly na denním pořádku, [REDACTED] se zklidňovala třeba celé dopoledne tak, že se na ní leželo, aby se zklidnila, protože neustále kopala do dveří a rozbíjela věci. Nejdřív se jí zkoušelo odmluvit slovně, aby toho nechala a šla na svůj pokoj. To se zkusilo třeba dvacetkrát. Když to nepomohlo, odváděla se na pokoj s rukama za zády. Co se týká úchopů, dali se většinou klienti na břicho a ruce se jim dali za záda. Toto se u klientky [REDACTED] aplikovalo neustále. Zklidňovala se většinou na svém pokoji, kde se nejčastěji vztekala, a provádělo se to buď na zemi, nebo na posteli. Stejně jako už vícekrát před tím postupoval obžalovaný i danou noc tak, že ji vzal za ruce, dal do postele a nechal ji tam. Jindy většinou hned usnula, šlo jen o to, aby poslechla a šla spát. Na školení byly úchopy, které měly být používány vůči klientům, popisovány jinak, tento způsob se naučil od kolegů, bylo to normální, kolegové to tak praktikovali, už když nastoupil. Úchopy odkoukal od pana [REDACTED], používal je i pan [REDACTED], jeho vedoucí [REDACTED], a rovněž [REDACTED]. Když úchop spočívající v položení na břicho s rukama za zády ukázal pan [REDACTED] školiteli na kurzu, bylo mu řečeno, že se jedná o policejní chvat, ale dá se také použít, když je klient rozzuřený. Kdyby měl obžalovaný k dispozici žíněnku, což bylo školiteli doporučováno, nedával by klientce ruce za záda, protože v takovém případě se mají ruce držet podél těla, a zároveň by si zavolal kolegu, neboť na takovéto zklidňování mají být dva. Žíněnky byly na oddělení v minulosti, následně však byly vyřazeny. Na posteli takto postupovat nelze, jelikož při tomto způsobu uklidňování si pracovníci mají lehnout vedle klienta a na to není na posteli prostor. Jakmile se udělal úchop, mělo se to zapsat, ale obžalovaný nikdy papíry pro zápis neviděl, ani neví, kde byly uloženy, a jak se to mělo zapisovat. Nikdy užití úchopů nehlásil ani verbálně. Neví o tom, že by to nějaký kolega hlásil či zapisoval. Obžalovaný vypověděl, že se v ústavu řešily modřiny klientů a že z tohoto důvodu hodně zaměstnanců z ústavu odešlo, jelikož se na ně svalila vina. Dále obžalovaný potvrdil, že si během jedné služby sednul obkročmo na klienta [REDACTED], který v tu dobu seděl shrbený na gauči. Toto učinil pro pobavení kolegů.
7. Obžalovaný jak výše uvedeno dále přiznal, že se další události odehrály tak, jak uvádí obžaloba. Noční službu, kdy zemřela [REDACTED], popsal následovně. Večer přišli obžalovaný a kolegyně [REDACTED] do kanceláře a přečetli si hlášení o předchozí

službě. Kolegyně [REDAKCE] kvůli dlouhodobé pracovní absenci z důvodu nemocenské zůstala v kanceláři, aby si přečetla i předešlá hlášení, a obžalovaný se věnoval klientům. Seděl s nimi na gauči, povídali si, koukali se na televizi a kolem deváté hodiny je začal posílat do postele a oni šli spát. Kolem desáté hodiny se probudila [REDAKCE], kterou doprovodil na záchod. V obýváku se začala rozčilovat. Dali jí napít a ona si tam následně lehla na zem. Obžalovanému se jí podařilo přemluvit, dali jí podruhé napít, zklidnila se a šla si opět lehnout a posléze usnula. Kolem jedné nebo druhé hodiny se klientka [REDAKCE] vzbudila a byla počůraná. Kolegyně [REDAKCE] s ní šla na záchod a obžalovaný vyměňoval a čistil věci a dezinfikoval podložku. Potom ji převlékli do nového pyžama a zkoušeli ji uložit. [REDAKCE] opět vstala a dožadovala se jídla a pití. Dali jí napít a šla si lehnout. Po 10 až 15 minutách opět vstala a šla za obžalovaným a [REDAKCE] do kanceláře. Asi hodinu opakovaně chodila sem a tam, rozsvěcovala a otvírala dveře. Potom si lehla na zem v pokoji a bouchala a kopala do dveří. Obžalovaný zavřel dveře v pokoji, aby nevzbudila ostatní klienty, protože ti byli pak také neklidní, když klientka [REDAKCE] křičela. Zůstal s ní v pokoji sám. Nechtěl, aby ležela na zemi, tak ji dal do postele, a aby věděla, že to nesmí dělat, dal jí ruce za záda po dobu asi jedné minuty. Ruce za zády jí držel pravou rukou a levou rukou ji tlačil mezi lopatkami takovým způsobem, aby se nehýbala a nesnažila se vstát, protože měla velkou sílu a snažil se z úchopu dostat tak, že se nahýbala a kopala nohama. Následně se zklidnila. Potom ji pustil a celou přikryl včetně hlavy, neboť většinou spala s dekou přes hlavu při rozsvíceném světle. [REDAKCE] nijak nereagovala. Zůstala ležet na břiše, bylo běžné, že tak usínala, ale spala i na zádech. Nechal ji tam tak ležet s tím, že se případně sama přetočí. Před odchodem z pokoje zhasl, jelikož na školení jim bylo řečeno, že když bude zhasnuto, klient se zklidní snáz, tudíž se jednalo o další zklidňující opatření. Celé popsání jednání dělal za účelem dosažení zklidnění [REDAKCE]. Chování [REDAKCE] bylo tu noc podobné jako noci předchozí. Málokdy se stalo, že by spala celou noc. I reakce obžalovaného na její chování, jak sám uvedl, nijak nevybočovalo z předešlých situací. [REDAKCE] tímto způsobem omezoval častokrát, bylo to na denním pořádku i od jiných kolegů. Někdy se na ní i sedalo, když ležela na břiše. Většinou se toto aplikovalo na zemi a bez matrace. Nikomu o zklidňování dané noci neříkal. On ani paní [REDAKCE] ji po zbytek noci zkontrolovat nešli, jelikož se to nikdy nedělá, protože se jí snaží nevzbudit, aby opět nezačala dělat problémy. Obžalovaný vypověděl, že si neuvědomuje, co bylo jinak než v jiných případech a co přesně se stalo. Uvedl, že klientka měla po prodělaném onemocnění covid-19 zhoršené dýchání, tudíž jí mohlo zaskočit nebo mohla upadnout do bezvědomí, nebo z důvodu velkého polštáře se mohla udusit. Neměl důvod ji zabít a nenapadlo ho, že by se mohla zadusit. Nyní si uvědomuje, že měl před zákrokem odstranit velký péřový polštář, aby se neudusila.

8. O smrti [REDAKCE] se dozvěděl tak, že byl druhý den kolem 12. hodiny na výslechu a následně kolem 16. hodiny mu volala matka a řekla mu, co se stalo. Když se dozvěděl, že [REDAKCE] našli s rukama za zády, napadlo ho, že její úmrtí nejspíš způsobil on. Po úmrtí [REDAKCE] v Centru sociálních služeb obžalovaný ještě nějakou dobu pracoval, potom byl zavolán do kanceláře s tím, že mají písemně, že ubližoval klientům. Z tohoto důvodu mu byl nabídnut odchod dohodou. S tím souhlasil, protože chtěl jít do jiného ústavu, neboť v tomto ústavu byla špatná atmosféra. Čin obžalovaného mrzí, kdyby mohl, tak to vrátí zpět. Cítí se vinen, ale ublížit [REDAKCE] nechtěl.
9. Výpověď obžalovaného soud hodnotí jako věrohodnou co do popisu jeho jednání, neboť se v tomto v zásadě shoduje s výsledky dalšího dokazování rozebranými níže.
10. Z trestné činnosti je pak obžalovaný jednoznačně usvědčován shora označenými a níže podrobně rozebranými důkazy.
11. Ke způsobu zklidňování užívaného pracovníky Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec vůči klientům soud zjistil následující. [REDAKCE] (č. l. 416-417 trestního spisu) vypověděl, že absolvování kurzu pracovníka v sociálních službách je podmínka daná zákonem, a proto kurz měli splněný všichni pracovníci Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec včetně obžalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Pospíšilová

Mimoto bylo další školení prováděno na fyzické restriktce a úchopy. Spolu se svědkyní [redacted] (č. l. 419-420 trestního spisu) potvrdili, že na školení o úchopech se jako způsob zklidnění zkroucení rukou neukazovalo. [redacted] dle své výpovědi školitelům neprezentoval, že se na zklidnění může zkroucení rukou aplikovat. Ruku za záda dával klientům pouze v poloze v sedě. V leže na břiše jim dával ruce buď podél těla, nebo na hýždě. Tyto způsoby ukazoval i obžalovanému. Svědkyně [redacted] uvedla, že viděla kolegy [redacted] a [redacted] používat úchopy s kroucením rukou za zády, když vedli klienta na pokoj, ale neviděla je tento způsob zákroku provádět, když byl klient v poloze v leže. Svědek [redacted] (č. l. 417-418 trestního spisu) rovněž tvrdil, že zkroucení rukou nepoužíval. Zmínil tři způsoby zklidnění na zemi, a to tzv. motýlek, kdy klient ležel na břiše, měl roztažené ruce a z každé strany ležel jeden pracovník, který klientovi zajistil ruku a nohu, dále se jednalo o chycení rukou a třetí možnost byla podržení rukou podél těla. Od pana [redacted] se naučil složit ruce klientovi na hýždě, aby s nimi nemáchal, což používal i vůči [redacted], protože jí nešlo udržet jednou rukou ruce podél těla. V tomto případě se ruce pouze lehce držely klientovi na hýždích. Jiné fyzické restriktce vůči [redacted] nepoužil, ačkoli pan [redacted] mu ukazoval ještě způsob jakéhosi zkroucení do „kozelce“, který mu ale již přišel nepřijatelný. Svědkyně [redacted] (č. l. 415-416 trestního spisu) vypověděla, že používala zkroucení ruky za zády, jen když odváděla klienta na pokoj. Dále doplnila, že úchopy se zkroucením rukou za zády se v centru dělaly, jelikož to občas zahlédla. Svědci [redacted], [redacted], [redacted] (č. l. 420 trestního spisu), [redacted] (č. l. 421 trestního spisu) a [redacted] (č. l. 420-421 trestního spisu) shodně uvedli, že se úchopy zapisovaly. Svědkyně [redacted] však upřesnila, že se to špatně dodržovalo. Svědek [redacted] naopak tvrdil, že se užití úchopů nezapisovalo. Svědek [redacted] (č. l. 210-213 trestního spisu), který je školitelem kurzu fyzických restrikcí, vypověděl ke způsobu zklidňování klientů následující. Důraz je kladen na prevenci, aby situace v podobě agresivního klienta vůbec nenastala. Pokud k situaci dojde, měl by se v první řadě odstranit problém, který to způsobil. Pokud to není možné, upoutává se pozornost klienta na něco jiného. V případě, že to nepomůže, nastává verbální a neverbální zklidňování. Když agresivita pokračuje, je na místě se rozhodnout, zda odejít z pokoje a nechat situaci proběhnout, jak je. Následně se ošetří klient, který se při svém jednání zraní. Pokud není možné z pokoje odejít, jsou dle zákona o sociálních službách k dispozici tři možnosti. První je fyzická restriktce v podobě úchopu, druhou je mechanická restriktce, což je uzamčení v nějakém prostoru, a třetí chemická restriktce, což znamená zavolání rychlé zdravotní služby a přivolání lékaře buď podá zklidňující medikaci, nebo rozhodne o hospitalizaci klienta. Po zklidnění se klient nesmí trestat, neboť to může vyvolat další incident. V případě užití fyzických restrikcí se jako první použije chycení lokte agresivního klienta bez kroucení rukou dozadu s tím, že je klient uprostřed a z obou stran jsou pracovníci. Tento zákrok se musí provést tak, aby nedošlo ke zranění klienta ani pracovníků. Zákrok na zemi pak probíhá způsobem, že klient leží na břiše, na každé straně podél něj leží jeden pracovník a svými rukama přes loket blokuje ruku klienta. Ruce klienta se roztahují do „motýla“, drží se mu lokty a tělem pracovník tlačí na klientovo rameno. V této pozici se klientovi hůře dýchá, proto se musí kontrolovat, aby se klientovi neublížilo. Další pozice na zemi je, když klient leží na břiše, má ruce překřížené pod svým tělem a jeden pracovník drží ruce klienta a leží na jeho zádech. Druhý asistent zároveň drží klienta za nohy v oblasti achillovky nebo v případě polohy na zádech v oblasti stehen nad kolena. V situaci užití fyzických restrikcí pouze jedním pracovníkem si pracovník položí klienta na postel na bok, jednu ruku podtočí předem pod hlavou a drží mu svou pravou rukou za zápěstí levou ruku a svoji levou ruku položí na jeho loket. Tím se zafixuje ruka kolem hlavy. Další možnost v případě přítomnosti pouze jednoho pracovníka je poloha klienta na břiše, kdy si pracovník sedne obkročmo na zadní stranu stehen, hlavu přiloží na klientovy záda a ruce položí na klientovy lokty. Musí jít vždy o snahu o zklidnění, ne o trest nebo terapii. Rozhodně vždy v kurzu zazní, že se ruce klienta nedávají za tělo, neboť to není přirozená poloha a pro klienta je to nepříjemné a bolestivé, tudíž ho to nezklidní, ale dostane se do většího neklidu. Užití zíněnek

pro vykonání fyzické restrikce není podmínkou, jedná se o podobnou situaci jako na posteli. Po zhlédnutí polohy poškozené na fotografiích z místa činu svědek konstatoval, že tato poloha neodpovídá způsobu šetrné sebeobrany a s kolegy ji na školeních nikdy neučili. K zápisu zklidňovacího zákroku svědek uvedl, že se dle zákona o sociálních službách o incidentu má udělat záznam, který se archivuje. Svědkyně [REDAKCE] (č. l. 214-220 trestního spisu) byla lektorkou kurzu fyzických úchopů v Centru sociálních služeb Jindřichův Hradec, kterého se obžalovaný účastnil, a vypověděla, že během dvoudenního školení se zdůrazňuje, že úchopy mají být šetrné, bezpečné a přiměřené vůči klientům. Následky úchopu mají být menší než následky, které by nastaly, kdyby se úchop neprovedl. Restrikční hmaty se smí užit pouze v případě ohrožení zdraví nebo života a pouze po dobu trvání tohoto ohrožení. Rovněž svědkyně uvedla, že obsahem školení není zkroucení rukou za zády klienta. Fyzická restrikce se má podle výpovědi svědkyně zapisovat. Dle **prezenční listiny**, která je součástí podání vysvětlení svědka [REDAKCE] (č. l. 300-302 trestního spisu), se obžalovaný účastnil kurzu použití fyzické restrikce u klientů s problémovým chováním ve dnech 8. – 9. 6. 2020.

12. Skutečnosti sdělené obžalovaným k průběhu noci z 6. 1. 2021 na 7. 1. 2021 částečně potvrzuje výpověď svědkyně [REDAKCE], která s ním danou směnu pracovala. Chování [REDAKCE] popisuje svědkyně podobně, a to tak, že se klientka dožadovala jídla, ale podařilo se jí domluvit, dostala asi dvakrát napít a šla spát. Probudila se ve dvě ráno pomocena, tudíž museli převléknout postel i ji, svědkyně s ní šla na záchod, proběhla hygiena, dostala opět napít a šla si lehnout. Poté se vzbudila, rozsvítila, otevřela dveře a obžalovaný zhasnul a zavřel. Následně [REDAKCE] znovu rozsvítila a otevřela dveře, obžalovaný je pak zavřel a už neotevřel. Výpověď svědkyně je však ve výrazném rozporu s výpovědí obžalovaného v popisu následujícího průběhu. Svědkyně opakovaně tvrdila, že neviděla, že by vešel obžalovaný dovnitř pokoje poškozené a že by použil fyzické restrikce. Obžalovaný výpovědi svědkyně v tomto bodě oponoval i ve svém vyjádření s tím, že při posledním výstupu [REDAKCE] skutečně zlobila natolik, že provedl zákrok, který je popsán výše v jeho výpovědi, jelikož si však kolegyně [REDAKCE] hrála s telefonem, neviděla, že byl přibližně na minutu u klientky v pokoji, svědkyně však i přesto na svém posledním tvrzení trvala. Shodně s ním pak uvedla, že klientku už následně nikdo z nich zkontrolovat nešel. Svědkyně dále zdůraznila, že obžalovaný zůstal na místě dále sám pouze v situaci, když v půl šesté ráno odešla svědkyně na přestávku kouřit. Obžalovaný šel kouřit až po ní. Svědkyně [REDAKCE] uvedla, že chování obžalovaného nebylo při dané směně neobvyklé.
13. K samotnému zákroku vůči poškozené soud zjistil tyto skutečnosti. **Protokol o ohledání místa činu** včetně fotografické a video dokumentace (č. l. 143-159 trestního spisu) dokládá poměry místa, kde byla nalezena poškozená, v době činu. Při ohledání pokoje poškozené, který se nacházel v Centru sociálních služeb [REDAKCE], v budově domácnosti [REDAKCE], ležela [REDAKCE] na posteli v poloze na břiše s obličejem zabořeným do polštáře s rozměry 53 x 64 cm a výškou 22 – 23 cm. Poškozená měla ruce za zády, v loktech pokrčené téměř do pravého úhlu s dlaněmi směřujícími nahoru směrem od zad. Shodně byla situace popsána rovněž ve znění **záznamu o výjezdu Zdravotnické záchranné služby** (č. l. 327 trestního spisu), v němž byla konstatována smrt poškozené.
14. Ze znaleckého posudku **Ing. Josefa Gottwalda**, z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie (č. l. 134-139 trestního spisu) soud zjistil, že v krvi poškozené nebyla prokázána přítomnost alkoholu ani jiných toxikologicky významných těkavých látek. V těle poškozené byla prokázána přítomnost látek, jejichž nález odpovídá užívání daných léčiv poškozenou. Zjištěné hodnoty látek prokazují, že léky nebyly poškozenou užívány nad rámec běžného dávkování.
15. Ze znaleckého posudku **MUDr. Evy Tomáškové**, z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, k ohledání těla (č. l. 83-86 trestního spisu) vyplývá, že znalkyně provedla soudně lékařskou prohlídku těla poškozené na místě jeho nálezů a shromáždila dostupné podklady pro odhad doby smrti a eventuální zodpovězení dalších otázek.

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Pospíšilová

16. Znalci **doc. MUDr. František Vorel, CSc.**, a **MUDr. Eva Tomášková** v hlavním líčení přednesli závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství ve shodě s písemným vyhotovením posudku včetně jeho doplnění (*č. l. 93-102 a 106-123 trestního spisu*). Dle znaleckého posudku a **pítevního protokolu** (*č. l. 92 trestního spisu*) bylo příčinou smrti [REDAKCE] udušení při omezení dýchacích pohybů v nepřirozené poloze a omezení přívodu vzduchu zakrytím nosu a úst. Dobu smrti nebylo možné přesně odhadnout, a to ani pomocí Henssgeho nomogramu. Za využití teplot změřených při prohlídce těla poškozené MUDr. Tomáškovou a hmotnosti poškozené dospěli znalci k závěru, že ke smrti došlo mezi 22:13 hodin dne 6. 1. 2021, pokud by poškozená byla přikryta od smrti až po měření teploty, a 4:27 hodin dne 7. 1. 2021, pokud by poškozená vůbec přikrytá nebyla, s přesností $\pm 2,8$ hodiny při intervalu spolehlivosti 95 %. Tento odhad doby smrti nebylo možné upřesnit ani při zohlednění pokročilosti posmrtných změn zjištěné při zevní prohlídce těla. Nic nesvědčilo pro to, že s poškozenou bylo po smrti manipulováno. Pitvou a mikroskopickým vyšetřením byly zjištěny následující chorobné změny – mírná nadváha, povšechné kornatění tepen I. stupně, hnědá atrofie a lipomatóza srdečního svalu a cysta na pravém vaječniku. Úrazové změny zjištěné pitvou a zevní prohlídkou, které svědčily pro udušení při omezení dýchacích pohybů v nepřirozené poloze a omezení přívodu vzduchu zakrytím nosu a úst, byly známky dušení (překrvení spojivek, krevní výronky v měkkých pokrývkách lebních a ojedinělé krevní výronky pod poplicnicí), sklípková rozedma plic, poloha poškozené na břicho s rukama za zády a zaboření obličeje do polštáře. Jako úrazové změny korespondující s uvedenou příčinou smrti byly zjištěny otok mozku, nepravidelný otok plic, rozšíření a ochabnutí obou komor srdečních a nepřítomnost nálezu jiné možné příčiny smrti. Další úrazové změny byly drobné oděrky na horním i dolním víčku pravého oka, podkožní krevní výron pod dolním víčkem pravého oka, podkožní krevní výrony na pravém předloktí a nevýrazný krevní výron v krajině temenní vpravo v měkkých pokrývkách lebních. Oděrky na víčkách a podkožní krevní výron pod dolním víčkem pravého oka nebyly zcela čerstvé. Podle zabarvení a zaschnutí znalci odhadli jejich stáří na nejméně 24 hodin. Vznikly působením tupého předmětu malou silou do krajiny pravého oka. Podkožní krevní výrony na pravém předloktí byly způsobeny tupým předmětem, který malou silou působil do těchto míst. Šlo o zranění čerstvé, staré nejvýše 24 hodin. Krevní výron v krajině temenní vpravo v měkkých pokrývkách lebních byl způsoben tupým předmětem, který malou silou působil do tohoto místa. Konkrétní způsob vzniku těchto úrazových změn nelze dle znalců stanovit, neboť šlo o zranění necharakteristická. Byly zjištěny starší jizvy na obou předloktích a zápěstích a hřbetu pravé ruky. Mohlo jít o následky sebepoškození staršího data.
17. Omezení dýchacích pohybů v poloze na břicho tlakem na záda v horní polovině a/nebo vtažení obličeje do polštáře se zakrytím nosu a úst omezující přívod vzduchu do dýchacích cest muselo trvat po dobu nejméně 1 minuty, a to běžnou silou jakou může vyvinout dospělý muž. Lze připustit, že během 1 minuty upadla [REDAKCE] do bezvědomí, a nebyla tak schopná otočit hlavou s obličejem vtačeným do polštáře na stranu, aby umožnila přístup vzduchu do dýchacích cest. Proces celého dušení dle posudku trvá zpravidla 5-8 minut. Postup událostí v podobě toho, že obžalovaný držel poškozenou s rukama za zády po dobu jedné minuty do zklidnění, a to tak, že pravou rukou držel obě její ruce za její zády a levou rukou ji tlačil mezi lopatky, je ze soudně lékařského hlediska akceptovatelný za předpokladu, že tlak na záda prakticky zcela znemožňoval dýchací pohyby nebo obžalovaný levou rukou fixoval hlavu poškozené ústy a nosem do polštáře, což znemožňovalo její otočení a nádech. Zevní prohlídkou a pitvou, ani následným histologickým a molekulárně-genetickým vyšetřením nebyly zjištěny žádné skutečnosti svědčící pro to, že by se na úmrtí [REDAKCE] podílela či mohla spolupodílet nějaká onemocnění včetně covid-19.
18. K doplňujícím dotazům dále znalci vyjasnili (*č. l. 422-423 trestního spisu*), že síla tlaku ruky mezi lopatkami musela být o intenzitě, kterou je schopen vyvinout dospělý muž, ale ne pouhým položením ruky na záda, ale svou plnou vahou. Vzhledem ke skutečnosti, že poškozená měla

zabořenou hlavu do polštáře poměrně hluboko, tak i v poloze hlavy mírně natočené doprava nemohla z důvodu zakrytí nosu a úst normálně dýchat - mohla vydechnout, ale nemohla se zhluboka nadechnout. Je vyloučené, že by obžalovaný pouze držel poškozené ruce za zády, neboť pouhé takové držení by nemohlo vést k dušení, a dále ke smrti. Znalci jako podporu tohoto argumentu odkázali na vyšetřovací pokus, během kterého se ukázalo, že figurantka byla schopna zvednout hlavu z polštáře a dát ji na stranu. Muselo tudíž dojít buď k tlaku na záda, a to poměrně výraznému, aby poškozená nemohla po dobu jedné minuty dýchat, následně mohla upadnout do bezvědomí a dále se mohla dusit sama bez toho, aby byla přidržována, anebo přichází v úvahu varianta v podobě držení hlavy poškozené obžalovaným, neboť k dušení a bezvědomí mohlo dojít tím, že se nemohla nadechnout pro zakrytí nosu a úst. V pozici, kdy by obžalovaný tlačil silou mezi lopatky poškozené, mohla by sice natočit hlavu do strany, ale nemohla by dýchat proto, že byl fixován hrudník, a nemohla by se nadechnout nikoli, že by měla zakrytý nos a ústa, ale z důvodu, že žebra a bránice nemohly pracovat. V případě, že by dušení po minutě bylo přerušeno a nepokračovalo by a poškozená by dále neměla ústa a nos zabořené do polštáře, došlo by téměř jistě k záchraně života i bez poskytnutí oživovacích pokusů. Poškozená by tedy musela být přinejmenším převrácena na bok, nemohla by být ponechána na břiše řádově desítky minut, avšak kdyby se obrátila hlava tak, aby nos a ústa nebyly zakryty polštářem, pak by po jedné minutě téměř jistě přežila. V praxi jsou sice známy případy, kdy v situaci, kdy se člověk nemůže volně pohybovat, protože má například svázané ruce, pouhá poloha na břiše zamezí natolik dýchacím pohybům, že může dojít ke smrti tím, že člověk není schopen dostatečně dýchat, avšak dojde k tomu až za dobu řádově v desítkách minut, tedy delší než jedna minuta. Při ohledání těla byl sice nalezen krevní výron v krajně temenní vpravo, který byl poměrně čerstvý se stářím do 24 hodin před smrtí. Tento výron však nemohl vzniknout tlakem ruky, nýbrž byl způsoben tupým předmětem za situace pádu, bouchnutí o zeď či o zem a podobně. Rovněž by nezanedbal na těle stopy tlak na záda poškozené jako je tomu například u pevného chycení za předloktí, kdy dochází ke krevním výronům, kde tlak působí proti kosti. Na zádech je totiž velmi silná pokožka, podkožní tuk je poměrně měkký a celkově je na zádech velmi silná vrstva podkoží a svalů a nemá ani vliv působení tlaku proti páteři. Na základě pitvy, prohlídky dýchacích cest a oběhového systému a rovněž mikroskopického vyšetření plic a srdce znalci našli rozedmu plic a nepravidelný otok plic, což bylo následkem dušení. Na srdci byla zjištěna hnědá atrofie a lipomatóza, která je běžným nálezem ve vyšším věku, nikoli ve věku poškozené. Mohlo se jednat o následek nemoci covid-19 prodělané poškozenou či o chorobnou změnu. Jednalo se však o tak minimální změnu, že se na příčině smrti nemohla podílet.

19. V rámci **odborného vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví biologie a genetiky** zpracovaného mjr. Mgr. Věrou Hlavatou a kpt. Ing. Ivanou Hájkovou (*č. l. 164-166 trestního spisu*) byly zkoumány biologické a věcné stopy zajištěné v rámci ohledání místa činu a stopy zajištěné během pitvy. Majoritní složky smíšených profilů DNA, které byly stanoveny ze shora uvedených stop, a to ze stěrů skvrn na podlaze na místě činu, v nichž byla prokázána přítomnost lidské krve, a z výškrabů z pod nehtů pravé a levé ruky poškozené, se shodovaly s profilem DNA stanoveným ze vzorku svaloviny [REDACTED]. Pravděpodobnost výše uvedených shod přesahovala statistickou hranici stanovenou jako minimum pro průkaz individuální identifikace. Ve výtěru z pochvy nebyly mikroskopicky nalezeny spermie. Profil DNA stanovený z výtěru z pochvy odpovídal jediné osobě ženského pohlaví a shodoval se s profilem DNA stanoveným ze vzorku svaloviny poškozené. Pravděpodobnost shody opět přesahovala statistickou hranici stanovenou jako minimum pro průkaz individuální identifikace. U výškrabů z pod nehtů pravé a levé ruky a výtěru z pochvy poškozené byla provedena analýza haplotypu Y chromozomu, která se používá pro stopy tvořené biologickým materiálem ženy s minoritní příměsí biologického materiálu muže, kdy nositeli Y chromozomu jsou pouze muži. Při této analýze nebyly stanoveny žádné relevantní haplotypy Y chromozomu.

20. **Protokol o rekonstrukci** včetně fotodokumentace a video dokumentace (č. l. 20-24 trestního spisu) zachycuje průběh zákroku vůči poškozené, který demonstruje obžalovaný ve většině částí v souladu s jeho výpovědí výše, tedy že zvedl poškozenou ze země, na které ležela, přesunul ji na postel do polohy na břicho a pravou rukou jí držel ruce za zády a levou rukou ji nejspíše tlačil mezi lopatky, čímž si nebyl obžalovaný při rekonstrukci zcela jistý, přičemž po celou dobu měla mít poškozená obličej zabořený do měkkého, vysokého polštáře. Po jedné minutě, kdy se měla poškozená uklidnit, přes celé její tělo včetně hlavy přehodil deku, v pokoji zhasnul, zavřel dveře a odešel.
21. K průběhu rána dne 7. 1. 2021 se vyjádřil svědek [REDAKCE]. Přišel do práce přibližně na šestou hodinu. Obžalovaný a kolegyně [REDAKCE] byli po noční směně, kterou měli do sedmi hodin, kdy došlo k předání směny. Svědku [REDAKCE] sdělil obžalovaný, že byla klientka [REDAKCE] velice neklidná, naopak [REDAKCE] mu sdělila, že noční směna proběhla bez obtíží. V hlášení noční směny nebyl neklid [REDAKCE] nijak popsán. To dokládá i **zápis o průběhu služby v domácnosti** [REDAKCE] ze dne 6. 1. 2021, který je součástí podání vysvětlení [REDAKCE] (č. l. 283-288 trestního spisu) a ve kterém byla v kolonce pro zápis o průběhu noční směny pouze informace o zvýšené teplotě [REDAKCE], dále že ve 21:10 hodin se vzbudila, šla na záchod, dostala napít, dožadovala se jídla a ve 22:00 hodin usnula a následně ve 2:00 hodin se vzbudila pomočená, šla na záchod, byla převlečena, lůžkoviny jí byly vyměněny, dostala opět napít a šla spát. Dále svědek [REDAKCE] vypověděl, že po sedmé hodině přišla zdravotní sestra [REDAKCE] s medikací. Někteří klienti ještě nevstali, tudíž se domluvilo, že tito klienti dostanou medikaci, až se sami probudí. Před devátou hodinou zdravotní sestra konstatovala, že už se musí [REDAKCE] vzbudit, aby dostala léky. Svědek [REDAKCE] šel se zdravotní sestrou na pokoj klientky [REDAKCE]. Při otevření dveří ucítil mrtvolný zápach. [REDAKCE] ležela na posteli přikrytá peřinou, koukaly jí jen vlasy a část pravého ramene. Svědek jí sáhl na rameno, které bylo studené. Řekl zdravotní sestře, že je klientka mrtvá. Poté odkryli peřinu. Poškozená ležela na břiše v nepřírozené poloze, měla hlavu zabořenou do polštáře, nepatrně otočenou vpravo, a obě ruce měla překřížené za zády blíže k horní polovině zad. Sestra jí zkoušela nahmatat puls, což se jí nepodařilo. [REDAKCE] sestře řekl, ať s ničím nemanipuluje, jelikož se mu to zdálo zvláštní. Peřinu následně vrátili do pozice, v níž byla předtím. Zdravotní sestra šla telefonicky vyrozumět vrchní sestru [REDAKCE]. Svědek [REDAKCE] pokoj zamkl. Poté se přišla vrchní sestra spolu s další sestrou [REDAKCE] přesvědčit o stavu poškozené. Následně zavolaly na záchrannou službu. Operátorka jim poradila, aby zkontrolovaly obličej dotyčné, a obě se shodly, že došlo k úmrtí. Když odešli všichni z pokoje, [REDAKCE] ho opět zamkl, aby se nenarušily podmínky pro stanovení doby úmrtí. Vrchní sestra zavolala hlavní vedoucí paní [REDAKCE], jež se dostavila a kontaktovala pana ředitele, který rovněž přišel. Informovala se policie a po jejím příjezdu následovalo ohledání místa činu. Výpověď svědka [REDAKCE] o průběhu rána v zásadních částech potvrdila svědkyně [REDAKCE] (č. l. 188-190 trestního spisu), svědkyně [REDAKCE] (č. l. 200-202 trestního spisu) i svědkyně [REDAKCE] (č. l. 200-202 trestního spisu). Podobně o průběhu rána vypověděli i svědek [REDAKCE] (č. l. 184-187 trestního spisu) a svědkyně [REDAKCE] (č. l. 244-246 trestního spisu), kteří se svědkem [REDAKCE] přebírali službu po obžalovaném a kolegyni [REDAKCE]. Svědek [REDAKCE] navíc dodal, že se klienti při předávání směn nikdy nekontrolovali. Výpověď svědků odpovídá rovněž obsahu **prvotního úředního záznamu Policie ČR** ze dne 7. 1. 2021 (č. l. 272 trestního spisu). **Záznam z linky 155** (č. l. 332-337 trestního spisu) dokládá, že svědkyně [REDAKCE] uskutečnila dne 7. 1. 2021 v 9:23 telefonický hovor, kterým sdělila zdravotnické záchranné službě stav nalezené poškozené [REDAKCE]. **Záznam z linky 158** (č. l. 329-331 trestního spisu) potvrzuje, že paní [REDAKCE] informovala dne 7. 1. 2021 v 10:14 hodin tísňovou linku Policie České republiky o podezřelém úmrtí klientky [REDAKCE].

22. Matka obžalovaného, [REDAKCE] (č. l. 181-183 *trestního spisu*) dle své výpovědi obžalovanému telefonicky sdělila informaci o úmrtí [REDAKCE] dne 7. 1. 2021 odpoledne. Svědkyně uvedla, že obžalovaný byl nemile překvapený a že nevěděl, že klientka [REDAKCE] zemřela, a dozvěděl se to až z tohoto telefonátu. Svědkyně mimoto vypověděla, že si mysleli, že klientce praskla nějaká cévka, protože se jí často volala záchranka, když byla v bezvědomí, a že včetně obžalovaného byli všichni pracovníci domácnosti [REDAKCE] po jejím úmrtí smutní.
23. Ohledně osoby poškozené se svědci uvedení shora, kteří jsou bývalými kolegy obžalovaného z Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec, shodli, že [REDAKCE] patřila mezi problémové a nevyzpytatelné klienty. Svědci [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] (č. l. 257-262 *trestního spisu*) přiznali, že museli úchopy vůči paní [REDAKCE] použít. U [REDAKCE] a [REDAKCE] se jednalo o tzv. motýlka, kdy klientka ležela na břiše a dva pracovníci jí zafixovaly ruce a nohy každý z jedné strany. Tento zásah zapsaly. [REDAKCE] dle své výpovědi rovněž aplikovala na klientku zákroky za účasti minimálně dvou pracovníků, kteří drželi klientku na břiše s roztaženými rukama. Někdy ji muselo držet i šest lidí, když byla hodně agresivní. [REDAKCE] užíval restrikce, jak uvedl výše. [REDAKCE] popsala, že klientku [REDAKCE] dávali do sedu s hlavou mezi nohy, kdy každý ze dvou pracovníků seděl z jedné strany. Svědkyně [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] navíc uvedli, že dříve se k [REDAKCE] za účelem zklidnění mohla volat záchranná služba, ale pak to již bylo zakázané. Svědkyně [REDAKCE] upřesnila, že na asistenci v minulosti volali i policii. Dále má soud za prokázané výpovědi svědků [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE], že poškozená spala buď na zádech, nebo na boku a přikrývala se úplně celá včetně hlavy. Svědkyně [REDAKCE] vypověděla, že [REDAKCE] se během noci na pokoj kontrolovat pracovníky nechodila, protože měla velmi lehké spaní. Z výpovědi svědků [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] vyplývá, že se nejen u paní [REDAKCE] v minulosti s podezřením na špatné zacházení pracovníků řešily modřiny, jejichž příčina se však neobjasnila. [REDAKCE] k tomuto dodala, že se [REDAKCE] každou chvíli sebepoškozovala. Ohledně prodělání nemoci covid-19 poškozenou [REDAKCE] uvedli svědci [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE], že se její stav zhoršil a měla dýchací potíže.
24. **Rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci sp. zn. 9 P 250/2002** (č. l. 372-374 *trestního spisu*) ze dne 18. 6. 2015 byla [REDAKCE] omezena ve svéprávnosti tak, že nemohla samostatně právně jednat v žádných záležitostech s výjimkou běžných záležitostí každodenního života a opatrovníkem jí bylo jmenováno Město Jindřichův Hradec, které bylo oprávněno zastupovat poškozenou v rozsahu omezení její svéprávnosti. Rozsudkem stejné spisové značky ze dne 24. 5. 2018 byla doba omezení svéprávnosti stanovená původně na 3 roky prodloužena o 5 roků.
25. K povaze vztahu mezi obžalovaným a poškozenou svědek [REDAKCE] uvedl, že obžalovaný měl s klientkou [REDAKCE] dobrý vztah, často ho oslovovala jménem. Svědkyně [REDAKCE] u výslechu prohlásila, že si myslí, že [REDAKCE] měla obžalovaného ráda. Dále doplnila, že celkově byl u klientů oblíbený, dělal s nimi srandu. Matka obžalovaného sdělila, že jí obžalovaný řekl, že si konečně našel práci, která ho baví a dělá ji s láskou. Dle svědka [REDAKCE] měli klienti z obžalovaného respekt už jen proto, že je vysoký a když zakřičel, tak měl hluboký hlas. Ke klientům se choval normálně, ale občas se stalo, že se s klienty zavřel na pokoj a zklidňoval je 20 až 30 vteřin. Svědek [REDAKCE] naopak uvedl, že neviděl obžalovaného projevit vůči klientům nevhodné chování. Stejně tak svědkyně [REDAKCE] potvrdila, že se obžalovaný ke klientům choval přátelsky.

26. Ohledně osoby obžalovaného soud zjistil z výpovědi svědkyně [REDAKCE], že obžalovaný nebyl konfliktní. Svědek [REDAKCE] se obdobně vyjádřil k osobě obžalovaného a uvedl, že obžalovaný je empatický a člověku by neublížil. Svědkyně [REDAKCE] k tomu doplnila, že obžalovaný působil jako klidřas a nikdy ho neslyšela zvýšit hlas. Svědkyni [REDAKCE] se s obžalovaným na společných směnách vždy dobře spolupracovalo. Dle výpovědi svědkyně [REDAKCE] se znají s obžalovaným hodně dlouho a vždy byl podle jejích slov v pohodě. Svědek [REDAKCE] obžalovaného vnímal jako hodného člověka, který má zájem o své děti. Matka obžalovaného rovněž vypověděla, že obžalovaný měl děti u sebe častěji než jejich matka. Těžko nesl, když děti plakaly, že musí do práce. Když z práce odešel na dohodu, tak měl děti u sebe pořád a všechno bylo v pořádku. Svědek [REDAKCE] viděl, jak obžalovaný seděl na klientovi [REDAKCE] na zádech obkročmo za krkem a držel ho za vlasy. Klient seděl na gauči a měl hlavu mezi koleny. Jednalo o situaci, kdy se svědek domníval, že takový zákrok nebyl potřeba. U klienta se pak řešily modřiny. Svědek s [REDAKCE] o tom, co viděl, sepsal i záznam. Následně dostal obžalovaný výpověď. Po úmrtí nezaznamenal svědek [REDAKCE] u obžalovaného změnu chování. Svědek [REDAKCE] neměl jako vedoucí domácnosti u obžalovaného výhrady ve vztahu klientům, pouze ve vztahu k pracovním výkonům, neboť byl obžalovaný laxní. To se v září srovnalo, obžalovaný začal zabírat a fungoval normálně. Ohledně propuštění obžalovaného se svědek vyjádřil, že se u klienta [REDAKCE] našly modřiny a podle výpovědi kolegů měly vzniknout během soboty, kdy v tento den obžalovaný měl sednout klientovi na záda, chytit ho za vlasy a zaklepat mu hlavou, přestože klient seděl v klidu na gauči. Obžalovaný se dle výpovědi svědka na důvod propuštění neptal, protože prý nechtěl mít problémy a raději dohodu podepsal.
27. Listinným důkazem v podobě **pracovního hodnocení obžalovaného** (č. l. 375-378 *restního spisu*) bylo zjištěno, že v Centru sociálních služeb Jindřichův Hradec byl obžalovaný zaměstnán od 1. 10. 2019 do 19. 2. 2021 jako pracovník v sociálních službách. Pracovní poměr byl ukončen dohodou z důvodu zjištěného nevhodného chování k některým klientům. Písemnou formou s obžalovaným kázeňské prohřešky řešeny nebyly. Odměn obžalovaný obdržel několik, a to například za zvládnutí většího objemu práce při nižším počtu zaměstnanců, za pomoc při úklidu domácnosti klientů v době nemoci uklízečky, za dopravu klientů na výlety, rekreaci a nákupy, za garanci v oblasti stravy klientů - vyhodnocování spokojenosti klientů se stravováním, plánování nákupů, sestavování jídelníčků. Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách absolvoval obžalovaný ve stanovené lhůtě 18 měsíců od nástupu do organizace. Rovněž byl z důvodu práce s klienty s výraznými poruchami chování odborně proškolen k používání restriktivních opatření. Na základě **zprávy o pověsti, opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob a opisu z evidence přestupků** (č. l. 379-381 *restního spisu*) byla prokázána dosavadní bezúhonnost obžalovaného.
28. Dle protokolu **o vazebním zasedání** (č. l. 38-40 *restního spisu*) byl obžalovaný v projednávané věci po zadržení dne 15. 3. 2021 vzat do vazby, kterou vykonává dosud. Vazebním důvodem byla obava, že obviněný s ohledem na hrozící vysokou trestní sazbu uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul.
29. V hlavním líčení soud k osobě obžalovaného vyslechl znalce **PhDr. Karla Netíka**, který přednesl závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví klinická a forenzní psychologie, ve shodě s jeho písemným vyhotovením (č. l. 59-78 *restního spisu*). U obžalovaného nebyla diagnostikována žádná duševní porucha, ani porucha osobnosti, ani závislost na omamných a psychotropních látkách. Dle znalce byly intelektové schopnosti obžalovaného v době vyhotovování posudku v pásmu podprůměru (IQ = 76), avšak výkon byl u obžalovaného nepochybně ovlivněn jeho psychickým stavem, skutečné schopnosti jsou velmi pravděpodobně vyšší, nepřekračují však pásmo průměru. Znalec u obžalovaného zaznamenal problémy s koncentrací. Schopnost diferencovat podstatné a nepodstatné a nalézat vzájemné vazby mezi prvky situace je u obžalovaného slabší, v pásmu podprůměru. Rozumovou kontrolu má dobrou a myšlení rigidní, sociálně přizpůsobivé. Realitní kontrola je u něho spolehlivá. Afektivita je

u obžalovaného chudší, přizpůsobivá a ovládnutí má spolehlivé. Schopnost sociálního kontaktu je bez známek poruchovosti. Osobnost obžalovaného je nezralá, lehce neurotická, s rysy egocentričnosti, rigidity, afektivní stability, nevyrovnaného sebehodnocení a naznačeně podezřívavosti. V době vyhotovení posudku bylo u obžalovaného přítomno lehce depresivní ladění. Obžalovaný má neuspokojené potřeby porozumění, ocenění, intimního citového vztahu, sounáležitosti. Na svých nárocích pevně trvá a snaží se prosadit. Je ve střehu, obává se odmítnutí a kritiky. Má zvýšené potřeby sounáležitosti, dráždivých podnětů, kontaktu. Pokud jednání obžalovaného proběhlo tak, jak vypověděl, je velmi pravděpodobné, že šlo o čin téměř výhradně situačně podmíněný, tedy nepřipravený a neprogramovaný. V motivaci obžalovaného se neuplatňovala žádná psychopatologie. V motivační struktuře obžalovaného velmi pravděpodobně dominovala potřeba zamezit rušení nočního klidu zklidněním pacientky, pravděpodobně doprovázená jako vedlejším motivem potřebou obrany sebecitu při případné kritice za selhání. Jednání obžalovaného velmi pravděpodobně nebylo doprovázeno silným zlobným afektem. Znalec neměl k dispozici žádné informace, které by naznačovaly, že by se v jednání obžalovaného při činu uplatňovala nějaká psychopatologická symptomatika. Znalec považoval za velmi pravděpodobné, že jednání obžalovaného mělo povahu obvyklého řešení problémů s neklidnou klientkou. Po zklidnění klientky obžalovaný z místa odešel a bez dalších podnětů ze strany klientky se již na místo nevrátil. Vzhledem k povaze problémů s klientkou nelze vyloučit, že v průběhu zklidňování klientky prožíval obžalovaný mírný zlobný afekt. Znaleckým vyšetřením nebyl u obžalovaného zjištěn sklon k impulsivním reakcím. Znalec považoval za velmi pravděpodobné, že v jednání obžalovaného při činu se u něho neuplatňoval sklon k impulsivitě. Vzhledem k dosavadnímu vývoji osobnosti obžalovaného a k jejím charakteristikám lze považovat prognózu dalšího vývoje vzhledem k protispolečenskému jednání za jednoznačně pozitivní. Vzhledem k opakovaným problémům v chování poškozené považoval znalec za velmi pravděpodobné, že se postupně seznámila s technikami zklidňování neklidných pacientů a že je velmi dobře znala. Poškozená velmi pravděpodobně neprožívala útok posuzovaného zvláště trýznivým způsobem. Velmi pravděpodobně neočekávala, že by v průběhu akce mohlo dojít k jejímu usmrcení.

30. V rámci hlavního líčení (*č. l. 418-419 trestního spisu*) znalec doplnil následující. U obžalovaného je vzhledem k tomu, že byl zaměstnán necelé dva roky, na syndrom vyhoření příliš brzy, i když je práce s klienty toho typu nesmírně náročná, neboť výsledky práce se neprojeví. Mentálně postižený člověk je velmi pravděpodobně málo schopen se učit a málo schopen si uvědomit, že určité typy chování povedou k určitým reakcím a že tyto reakce mohou být někdy velmi omezující. Pojem afektivita chudší přizpůsobivá znalec vysvětlil tak, že afektivita je emocionální stránka osobnosti a že nepřizpůsobivá afektivita znamená, že daný člověk je labilní a jeho afekty se velmi těžko ovládají. Naopak přizpůsobivá afektivita je ta, která umožňuje člověku i sociální kontakt. U nepřizpůsobivé afektivity je sociální kontakt obtížný. Dále se znalec vyjádřil k metodě tzv. polygrafu (detektoru lži), která posuzuje emocionální stránku osobnosti. Výsledky této metody znalec při vyhotovování posudku využil pouze k posouzení reakce obžalovaného na určitou zátěž a posouzení emočních projevů v testové situaci. Ohledně vyjádření znalce v posudku, že považuje za velmi pravděpodobné, že jednání obžalovaného mělo povahu obvyklého řešení problémů s neklidným klientem, vycházel znalec z toho, co mu sdělil sám obžalovaný. Jelikož se obžalovaný takové zacházení s klienty naučil hned při nástupu, měl znalec za to, že takový způsob zřejmě používali všichni pracovníci a že se tento způsob možná používá ve všech ústavech u neklidných pacientů. Skutečnost, že u obžalovaného nebyl zjištěn sklon k impulsivním reakcím, byla zjištěna znalce psychologickým testovým vyšetřením, nikoli experimentálně vyprovokováním situace a čekáním, jak se bude obžalovaný chovat.
31. Dále soud ve svých zjištěních k osobě obžalovaného vycházel ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie (*č. l. 48-54 trestního spisu*), který vypracoval znalec **MUDr. Jan Tuček, Ph.D.**, a ve kterém rovněž jako předešlý znalec uvedl, že na základě dostupné dokumentace a vlastního klinického vyšetření nebyla u obžalovaného prokázána duševní choroba

či porucha. Osobnost obžalovaného z psychiatrického hlediska nepřesahuje hranici širší normy populace. Obžalovaný je pravidelným konzumentem marihuany, není na ní však závislý a nedochází u něj k rozvoji abstinenčních příznaků. Znaleckým vyšetřením nebylo zjištěno, že by se obžalovaný činu dopustil v afektu. V době spáchání činu netrpěl žádnou duševní poruchou, ani závislostí na návykových látkách nebo alkoholu. Schopnosti obžalovaného rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat v době spáchání činu hodnotil znalec jako plně zachované. Ke snížení schopnosti rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat nedošlo. Znalec z důvodu nepřítomnosti duševní choroby nepovažuje pobyt posuzovaného na svobodě z psychiatrického hlediska za nebezpečný, a proto nenavrhuje uložení ochranného léčení.

32. Na základě výše popsaného dokazování soud učinil následující závěry o skutkovém ději. Soud nemá žádných pochyb, že se obžalovaný vůči poškozené dopustil jednání, které mu bylo obžalobou kladeno za vinu a které je podrobně popsáno ve výroku tohoto rozsudku. Žádné přímé svědectví o konkrétním postupu obžalovaného při zklidňování poškozené danou noc neexistuje, je tedy nutno vycházet z výpovědi obžalovaného, listinných a věcných důkazů (protokol o ohledání místa činu, protokol o rekonstrukci, znalecké posudky) a výslechů znalců. Skutková situace je ovšem do jisté míry zřetelná a jednoduchá. Z provedeného dokazování je naprosto zřejmé, že došlo po objektivní stránce k jednání, jak bylo uvedeno v obžalobě. Skutkový popis byl oproti obžalobě soudem pouze mírně upraven na základě jasného prokázání toho, že nejprve došlo ze strany obžalovaného k omezení dýchacích pohybů po dobu jedné minuty silným stlačením levou rukou zad a hrudníku poškozené a k následnému úmrtí udušením vedlo zakrytí nosu a úst. Avšak k udušení došlo až poté, co poškozená omdlela, ztratila vědomí a zůstala v nehybné poloze s hlavou zabořenou do polštáře. Touto úpravou, která spočívá ve změně posloupnosti jednání, nedošlo ke změně smyslu popsaného jednání v obžalobě.
33. Jednoznačně prokázána je i skutečnost, a sám obžalovaný to ve své výpovědi připustil, že byl poslední osobou, která poškozenou [redacted] viděla naposledy živou, a to v situaci, kdy proti ní zakročil způsobem, kterým ji chtěl zklidnit.
34. Výpověď svědkyně [redacted] o tom, že obžalovaný při druhém nočním probuzení poškozené na závěr řešení situace do jejího pokoje nevstoupil, ale mohl tam vstoupit v době kouření svědkyně je v tomto bodě nevěrohodná. Znalecky stanovená doba úmrtí s takto naznačeným průběhem události výrazně koliduje, neboť v půl šesté ráno již byla poškozená dle znalců nepochybně po smrti. Jakkoliv soud není zřejmé, proč svědkyně v tomto bodě zjevně účelově vyvrací vlastní doznání obžalovaného, může být její motivací snaha vypadat tak, že ona sama nic při své službě nezanedbala, a to ani tím, že by nechala obžalovaného s poškozenou bez dozoru. Jak bude níže ještě uvedeno, jedná se o motivaci, která zkresluje věrohodnost i dalších výpovědích zaměstnanců daného sociálního zařízení.
35. Co se týká samotného způsobu provedení zákroku, nebyl si obžalovaný při rekonstrukci jistý, zda levou rukou přimáčkl poškozenou na zádech. Při výpovědi u hlavního líčení však připustil, že je to možné. Rovněž znalci konstatovali, že by pouhé držení rukou za zády nemohlo vést k dušení a dále ke smrti. Dle znalců však tlak ruky na záda nelze prokázat ohledáním těla poškozené, neboť v této části těla, kde je silná vrstva podkoží a svalů, by tlak nezanechal žádnou stopu. Pro skutečnost, že obžalovaný musel poškozenou velkou silou přimáchnout k posteli, svědčí i fakt, že při rekonstrukci byla figurantka schopna hlavu zaklonit či natočit do strany, a to i s použitím vysokého polštáře, když ji obžalovaný držel pouze ruce za zády či na ni tlačil malou silou. V takovém případě by takto poškozená instinktivně jednala, aby se mohla nadechnout, avšak jí to bylo tlakem ruky mezi lopatkami znemožněno. Znalci bylo současně vyloučeno, že by se na úmrtí poškozené podílelo či spolupodílelo nějaké onemocnění.
36. Dle výpovědi obžalovaného, výpovědi svědků a prezenční listiny byl obžalovaný o fyzických restrikcích proškolen, přesto podle informací nabytých během kurzu nepostupoval, naopak postupoval v rozporu s nimi. Dle školitelů kurzu se kladl důraz na řešení problémové situace

s klientem preventivní formou a použití fyzické restrikce přicházelo v úvahu až jako krajní případ. V situaci, kdy i přesto muselo k použití fyzické restrikce dojít, kroucení za zády se na kurzu neučilo, dokonce mělo být školiteli uváděno jako příklad úchopu, který se používat nemá, neboť je to pro klienta nepřirozená a bolestivá poloha, jež ho spíše rozruší, než zklidní. Dále z výpovědi pracovníků ústavu i školitelů vyplývá, že bylo vždy vhodnější aplikovat úchop na klientovi za účasti dvou pracovníků. Obžalovaný byl na noční službě s kolegyní [REDAKCE], kterou měl k dispozici, a přesto zvolil způsob tvrdšího zákroku učiněného jím samotným, který poškozenou ohrožoval a byl méně bezpečný, než kdyby úchop aplikovali dva pracovníci. Rovněž o bezpečnosti a přiměřenosti zklidňování školitelé hovořili, a to s doplněním, že fyzické restrikce mají být použity pouze v případě ohrožení života a zdraví a následky těchto restrikcí nesmí být závažnější, než následky vzniklé v případě, kdy by se úchop neprovedl. Žádný vliv pak tomto případě nemělo ani to, zda obžalovaný své chvaty vůči poškozené prováděl na posteli či na žíněnce.

37. Takto zjištěný skutkový stav tak v zásadě odpovídá obžalobě a je podrobněji popsán ve výrokové části tohoto rozsudku.

III. Obhajoba obžalovaného

38. Obžalovaný zákrok v podobě fyzické restrikce vůči poškozené danou noc doznává. Ve výpovědích obžalovaného byla pouze nejasnost ohledně použití jeho levé ruky k přitlačení poškozené k posteli. Tuto část svého jednání ovšem nakonec označil za možnou. Od počátku však popírá, že měl úmysl poškozenou usmrtit.
39. Obhajoba v tomto smyslu široce a podrobně poukazovala na to, že obžalovaný se v daný den nechoval nijak neobvykle, že obžalovaný nemohl předpokládat, že již po jedné minutě přitlačení upadne poškozená do bezvědomí, což dokládá i to, že poškozenou po použití zklidňovací techniky nijak nekontroloval, byť i to mu naopak obžaloba klade k tíži. Obžalovaný totiž nepoužil postup, který by v daném zařízení nebyl běžně používán, stejně tak to, že použití úchopu neadministroval, nijak nevybočuje ze zaběhaných postupů daného pracoviště. V tomto směru obhajoba poukazovala podrobně na výpovědi jednotlivých svědků. Dále je pak obhajobou odkazováno na judikaturní závěry zejména nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1038/17 a rozhodnutí R 19/1969 Sb. r. tr. Podle obhajoby asi minutové zaboření hlavy do polštáře není možno považovat za jednání, které má jednoznačnou souvislost s možností úmrtí, a není tak běžně rozpoznatelné pro pachatele, protože není pravděpodobné, že skončí úmrtím poškozeného. Podpůrně je pak poukazováno na zjištění k osobě obžalovaného, u něhož je možnost, že by úmyslně vraždil nutno považovat za absurdní. Klíčovou námitkou obhajoby tedy zůstává zpochybnění subjektivní stránky, kdy obhajoba obžalovaného v této souvislosti hovoří o nedbalostním jednání. Dovolává se tak posouzení svého jednání podle mírnější právní kvalifikace jako trestný čin usmrcení z nedbalosti dle § 143 trestního zákoníku. S takto vymezenou obhajobou se soud vyrovnává v další pasáži rozsudku.

IV. Právní posouzení

40. Trestného činu vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku se dopustí ten, kdo jiného úmyslně usmrtí. Z hlediska posouzení, zda jde v konkrétním případě o zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku případně zločin jiný (např. obžalovaným předesílaný trestný čin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 či odst. 2 trestního zákoníku), je zásadní subjektivní stránka jednání pachatele, tedy zjištění, k jakému následku úmysl pachatele směřoval. Zločin vraždy je trestným činem úmyslným. To znamená, že pachatel chce svým jednáním způsobit jinému smrt (úmysl přímý), příp. pachatel ví o možnosti způsobení smrti, a pro případ, že takový následek nastane, je s tím srozuměn (úmysl nepřímý, eventuální). Jak přímý, tak i nepřímý úmysl nelze předpokládat, nýbrž je nutno jej na základě zjištěných okolností prokázat. Důležitou otázkou v daném případě tedy je, zda obžalovaný věděl o možnosti, že smrt poškozené způsobit může a zda pro případ, že ji způsobí, byl s tím srozuměn. Domněnka obhajoby, že toto srozumění zahrnuje i srozumění s komplikacemi života dalších osob a rovněž i domýšlení, kam až jednání obžalovaného povede, je

chybná. Naproti tomu v případě trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 145 odst. 1 trestního zákoníku, je následkem předvídaným základní skutkovou podstatou smrt člověka, která je z hlediska subjektivní stránky jednání způsobena z nedbalosti. Eventuální úmysl podle § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku se shoduje s vědomou nedbalostí podle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku v intelektuální složce, ale oproti eventuálnímu úmyslu u vědomé nedbalosti chybí volní složka vyjádřená srozuměním, jímž se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem (§ 15 odst. 2 trestního zákoníku). Pokud tedy pachatel jedná v úmyslu nepřímém, srozumění vyjadřuje jeho aktivní volní vztah ke způsobení následku, který je relevantní pro trestní právo. Na takové srozumění se pak usuzuje z toho, že pachatel nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si pachatel představoval jako možný, a to ať už by šlo o zásah jeho, nebo o zásah jiné osoby. Naopak při vědomé nedbalosti pachatel ví, že může způsobit následek trestného činu a tedy je schopen rozpoznat a zhodnotit okolnosti, které vytvářejí možné nebezpečí pro zájem chráněný trestním zákonem, avšak bez přiměřených důvodů spoléhá, že takový následek nezpůsobí. Následek tedy nechce způsobit ani s ním není srozuměn. Při posuzování hranice mezi vědomou nedbalostí na straně jedné a nepřímým úmyslem na straně druhé je třeba v daných souvislostech hodnotit, zda důvody, pro které pachatel spoléhá, že následek, tj. smrt poškozené osoby, nezpůsobí, mají charakter dostatečných důvodů. Za ty lze považovat takové důvody, které sice v posuzovaném případě nebyly způsobilé zabránit následku relevantnímu z hlediska trestního práva (smrti poškozené osoby), ale v jiné situaci a za jiných podmínek k tomu reálně způsobilé být mohly. V případech, kdy pachatel útoku úmysl usmrtit jiného sám nedozná, je tento možno zjišťovat pouze na podkladě nepřímých důkazů. Lze na něj usuzovat např. z objektivních skutečností, jako je intenzita útoku, způsob jeho provedení, místa na těle poškozené osoby, na něž útok směřoval, ale i z okolností subjektivních, např. pohnutky činu, nebo z osoby pachatele, z jeho chování po útoku apod.¹

41. Podobné okolnosti posuzování pak uvádí i obhajobou citovaný nálezn Ústavního soudu, dle jehož právní věty „pokus vraždy lze shledat pouze v případě, kdy pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit smrt poškozeného, a pro případ, že ji způsobí, s tím byl srozuměn, přičemž konkrétní provedení tohoto jednání musí mít jednoznačnou souvislost s možností úmrtí, která je běžně rozpoznatelná pro pachatele a která je relativně pravděpodobná. Při útoku na krk škrcením jsou tak podstatné pro zvážení, zda se jednalo o pokus vraždy či nikoli, míra a intenzita dušení poškozeného. Mělo-li by se jednat o vraždu či pokus vraždy v důsledku reflektorické zástavy srdce, muselo by dojít k prokázání úmyslu vztahujícího se specificky k této problematice“², přičemž k podobným závěrům dochází ve skutkově částečně podobné věci opět i soud dovolací, dle něhož „způsobí-li obviněný smrt poškozenému tím způsobem, že jej uchopí ohnutou rukou kolem krku do tzv. kravaty, zmáčkne mu krk a takto jej násilím střední až velké intenzity rdousí po dobu nejméně 2 minut, přičemž ve rdoušení pokračuje i po upadnutí poškozeného do bezvědomí a po činu poškozenému nezajistí lékařskou pomoc ani neposkytne první pomoc, nýbrž jej ponechá na místě, lze z těchto skutečností usuzovat na srozumění obviněného se smrtelným následkem jeho činu“³.
42. V posuzované věci lze ze skutkových zjištění, resp. zjištěných okolností objektivní a subjektivní povahy, úmysl obžalovaného směřující k usmrcení poškozené jednoznačně dovodit. Obžalovaný evidentně nejednal v přímém úmyslu, tedy nechtěl poškozenou zavraždit, neboť prvotním záměrem jeho jednání v podobě zákroku vůči poškozené bylo docílení jejího zklidnění. Tento motiv však nebyl jediným, jak bude ještě rozvedeno.

¹ srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 8 Tdo 499/2011 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 4 Tdo 698/2016

² srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 21. 9. 2017, sp. zn. I. ÚS 1038/17

³ srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 5/2003

43. Pokud pak jde o charakter útoku, je naprosto zřejmé, že jednání obžalovaného od obvyklého výkonu služby odlišují dvě základní skutečnosti. V soudně lékařském posudku znalci připustili variantu, že k udušení poškozené mohlo dojít přimáčknutím hlavy poškozené do polštáře. Tato varianta však není nijak prokazována, jedná se pouze o variantu hypotetickou. Nejpravděpodobnější se dle soudu jeví, že první skutečnost, která vedla ke smrti poškozené je to, že obžalovaný s plnou silou dospělého muže zmáčkl hrudník poškozené mezi lopatkami nejméně na dobu jedné minuty, čímž přivodil její bezvědomí. Obžalovaný tedy vůči poškozené použil fyzickou restrikcí, která nejenže nebyla v pravém slova smyslu zklidňující fyzikou restrikcí ve smyslu výše popsaného školení, ale vybočovala i s mírně posunutých hranic daného sociálního zařízení. Při posuzování těchto hranic obvyklé praxe svědecké výpovědi, které byly k dispozici, objasnění částečně znesnadňovaly, neboť se u nich zřetelně projevovaly osobní motivace svědků, kteří nevypovídali shodně v některých důležitých okolnostech a rozcházel se například v popisu pravidelné praxe zacházení s konkrétní poškozenou. Z výše uvedených svědeckých výpovědí je však i přesto patrné, že někteří sociální pracovníci používali kroucení rukou za záda. Častěji se tak dělo pouze ve stoje jako způsob odvedení klienta na pokoj, případně v pozici v sedě, nicméně nejméně svědci [REDAKCE] a [REDAKCE] tak činili na klientech zjevně i vleže. Jedná se jak výše řečeno o postup nesprávný, a nic na tom nemění to, že oba jmenovaní svědci opět zcela nevěrohodně vypovídali tom, jak i přesto tento úchop činili šetrně, když až absurdně popisovali, jak jemně krouťí ruce za záda lehkým dotykem nebo jenom dvěma prsty. Tento náhled soud ani v nejmenším nesdílí, naopak je opět zjevné, že jejich výpovědi jsou díky vlastnímu vědomí jmenovaných o nesprávnosti jejich postupu v tomto bodě nevěrohodné. Ostatně podobně nevěrohodně svědek [REDAKCE] vypovídal i v případě kdy uváděl, že ihned vnímal mrtvolný zápach v situaci, kdy poškozená byla pouze několik hodin po smrti, přičemž tím vzniká otázka nad mírou informací, kterou tento svědek měl o celé situaci v danou dobu k dispozici. S tím pak souvisí i z dalších výpovědí zjištěné chování svědka [REDAKCE], který po objevení zemřelé klientky pokoj uzamkl a nebyl ochoten vpustit nikoho dovnitř s odůvodněním obavou ze stanovení hodiny úmrtí, zjevně tedy z obavy, aby právě na něm neulpělo žádné podezření. Na druhou stranu z žádného důkazu nebylo zjištěno, že by kdokoliv jiný než obžalovaný v jakémkoliv případě použil vůči klientům nejen zkroucení rukou za záda, ale zároveň i silné přitlačení klienta k podložce. Nikdo obžalovaného zjevně také takovým způsobem ani neinstruoval. Naopak varování před nutností kontroly dýchání bylo součástí školení o fyzických restrikcích prováděných i mnohem šetrnějším způsobem. Přitom právě to byl podstatný krok na cestě ke smrti poškozené, pouhé zkroucení rukou za záda by dle znalců smrt v daném případě způsobit nemohlo, teprve silné přitlačení plnou vahou dospělého muže vedlo k tomu, že poškozená [REDAKCE] při zákroku obžalovaného ztratila vědomí. Již vzhledem k tomu, jakou sílu při tom obžalovaný vyvinul, si musel být vědom toho, že právě nebezpečí dušení, před kterým byl na školení varován, hrozí i v daném případě. Zároveň si musel být vědom i toho, že v daný okamžik nepostupuje přípustným způsobem.
44. Je nutno ovšem zdůraznit, že pokud by ze strany obžalovaného došlo pouze k tomuto „přimáčknutí“ poškozené, stále by varianta vědomě nedbalostního jednání ze strany obžalovaného mohla být soudem připuštěna, neboť i znalci uváděli, že pokud by po jedné minutě jakkoli měla poškozená možnost se nadechnout, okamžitě by došlo k obnovení srdeční a dechové činnosti a byla by zachráněna. Zde však přistupuje druhá ze dvou shora zmíněných základních skutečností, kdy obžalovaný po tom, co minutu tiskl plnou vahou dospělého muže hrudník poškozené, jež ležela na břiše s hlavou zabořenou do polštáře, ponechal ji v této nepřirozené poloze a odešel pryč z pokoje, aniž by se následně až do rána přesvědčil, k čemu jeho zákrok vedl. V podstatě jediné, na čem se většina svědků v dané věci naprosto jednoznačně shodla, přitom bylo právě to, že poškozená sice usínala s přikrytou hlavou, ale nikdy neusínala ani nespala na břiše s hlavou zabořenou do polštáře, nýbrž vždy na zádech nebo na boku. V tomto bodě výše jmenovaná svědectví vyvrací tvrzení obžalovaného, že někdy usínala poškozená i na břiše. Obžalovaný si tedy ve skutečnosti musel být vědom toho, že zanechává poškozenou na lůžku v pozici, která pro ní

není obvyklá, a neměl tedy důvodů se domnívat, že je v obvyklém stavu a že takto usne, jak by jinak bylo běžné. A opět platí to, co bylo řečeno již výše. Pokud by obžalovaný pouze nechal poškozenou takto ležet a přikryl ji, aniž by ji před tím nejprve minutu tisknul hrudník, dalo by se uvažovat o vědomé nedbalosti. Zde se však tyto dvě klíčové skutečnosti potkávají právě při hodnocení intenzity útoku, způsob jeho provedení, místa na těle poškozené osoby, na níž útok směřoval a chování obžalovaného po útoku. Obžalovaný totiž nejprve minutu tiskl hrudník poškozené takovou silou, že tato se vůbec nemohla nadechnout, pak poškozenou nechal v poloze na bříše s hlavou zabořenou v polštáři a následně odešel, aniž by se zajímal o to, k čemu to jeho jednání vedlo. O vědomou nedbalost by dle názoru soudu šlo pouze v případě, kdyby byl přítomen buď pouze takto intenzivní útok na hrudník poškozené, a následně by obžalovaný nechal ležet poškozenou na zádech, nebo pokud by vůči ní nijak nepřiměřeně nezakročil, ale nechal ji ležet na bříše.

45. Nad rámec těchto dvou podstatných závěrů pak lze shrnout, že pokud bylo dále zjištěno, že obžalovaný provedení úchop následně neadministroval, z obvyklé praxe v daném sociálním zařízení toto jednání zcela nevybočovalo. Jak vyplývá z výsledků svědků, v administraci úchopů panoval v ústavu nepořádek. Někdy se zklidňovací restrikce zapisovaly, avšak ne ve všech případech. Nezapsání zákroku obžalovaným je ovšem až vedlejší prvek.
46. Soud opakuje, že nedovodil, že by obžalovaný chtěl [REDAKCE] zavraždit, ale že použitý způsob měl natolik nepřiměřený charakter, při němž si obžalovaný při svých zkušenostech musel být vědom, že při svém jednání může poškozenou udusit, a následně ji pak ponechal bez jakýchkoliv známek kontroly v neobvyklé poloze na bříše. Obžalovaný nezjistoval ani v průběhu zákroku, zda poškozená dýchá, ačkoli viděl, že má hlavu zabořenou do polštáře. Bylo mu známo, že poškozená prodělala onemocnění covid-19 a měla zhoršené dýchání. Nezejistilo ho, že po minutě tlačení na záda poškozené se poškozená přestala hýbat a reagovat na jeho konání a zůstala nehybně ležet. Jednal takto silně restriktivně vůči klientce sociálního zařízení, aniž by se to takto někde učil. Věděl přitom, jak se má zklidňování klientky správně provádět. Obžalovaný připustil, že jeho jednání částečně mělo i sankční charakter, jelikož poškozenou daným způsobem zklidňoval i proto, aby obžalovaná také „pochopila“ (sic!), že se již nadále takového jednání dopouštět „nesmí“ (sic!). Takový přístup se ovšem silně rozchází se smyslem fyzických restrikcí prováděných za účelem zklidňování klientů. Jednalo se evidentně o trestající přístup, neboť poškozená obžalovaného po dlouhý časový úsek obtěžovala svojí náročností, a tudíž jí chtěl obžalovaný dát pocítit, že to nesmí dělat. Takto činil, i když věděl, že poškozená je mentálně postižený člověk. Sám obžalovaný přirovnal poškozenou k dítěti ve věku 6 - 8 let a mladšímu. Znalec ve své výpovědi uvedl, že mentálně postižený člověk je velmi pravděpodobně málo schopen se učit a málo schopen si uvědomit, že určité typy chování povedou k určitým reakcím a že tyto reakce mohou být někdy velmi omezující. Rovněž dle znalce nelze vzhledem k povaze problémů s klientkou vyloučit, že v průběhu zklidňování klientky prožíval obžalovaný mírný zlobný afekt, čemuž výše uvedená motivace jednání napovídá. Na druhou stranu ze znaleckého posudku soud dále zjistil, že obžalovaný nejednal přímo afektivně a že není vzteklý a impulzivní člověk. I svědci uvedli, že byl obžalovaný klidný a nekonfliktní. Na základě výpovědi svědků bylo zjištěno, že obžalovaný měl s poškozenou dobrý vztah a [REDAKCE] měla obžalovaného ráda. Jeho psychologický profil však dle názoru soudu nevyklučuje, aby jednal v tomto případě právě tím způsobem, který je popsán ve výroku rozsudku i výše, neboť právě neúmyslná forma zavinění umožňuje spatřovat v jeho chování prvky nezájmu a nedomyšlenosti. Jakkoli je tedy obtížné dovodit motiv v případě, kdy je volní stránka oslabena a není zde přítomno chtění, lze si na základě výše uvedeného motivu jednání obžalovaného alespoň představit, a to v podobě snahy ukončit již déle trvající konfliktní situaci, zjednodušit si noční službu nebo záměr vystupovat před kolegyní, která se po dlouhé době vrátila do práce, způsobem, že obžalovaný situaci zvládne vyřešit. Přítomnost určité bezostyšnosti a nedomyšlenosti jednání u obžalovaného navíc ukazuje i to, co vyplývá ze svědeckých výpovědí k následnému období, a připustil to i obžalovaný, kdy si pro

pobavení svých kolegů sedl na klienta [REDAKCE] v době, kdy seděl na gauči se skloněnou hlavou a “osedlal” si ho. K tomuto jednoznačně nevhodnému jednání přitom mělo dojít pouhý jeden měsíc po úmrtí [REDAKCE] při jeho službě a po jeho zákroku (sic!).

47. Souhrn všech výše zmíněných zjištění nepřimo úmyslnou formu zavinění v jednání obžalovaného vůči poškozeného dle názoru soudu jednoznačně prokazuje. Obžalovaný vzhledem ke všem zjištěním musel být srozuměn s tím, že v danou chvíli ohrožuje poškozenou na životě a že jeho jednání může vést ke smrti poškozené. Žádné kroky, které by tomu mohly zabránit, ale neučinil.
48. Po právním posouzení prokázaných skutečností tak soud v dané věci shledal, že obžalovaný usmrtil svým jednáním poškozenou v nepřímém úmyslu ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Krajský soud tak uzavírá, že obžalovaný v daném případě naplnil usmrcením poškozené skutkovou podstatu zvláště závažného zločinu vraždy podle **§ 140 odst. 1 trestního zákoníku**.

V. Druh a výměra trestu

49. O druhu a výměře trestu soud rozhodoval podle zásad uvedených v ustanovení § 39 trestního zákoníku a posoudil existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ustanovení § 41 a § 42 trestního zákoníku a dospěl k následujícím závěrům.
50. Za zvláště závažný zločin vraždy dle § 140 odst. 1 trestního zákoníku lze uložit trest odnětí svobody v rozmezí 10 až 18 let.
51. Z hlediska povahy a závažnosti daného trestného činu vzal soud ve smyslu ustanovení § 39 odst. 2 trestního zákoníku v úvahu výše podrobně popsání skutková zjištění, z nichž pro účely uvažování o potrestání obžalovaného považuje za potřebné zdůraznit zejména následující okolnosti. Chráněný zájem, kterým je v daném případě ochrana lidského života, byl jednáním obžalovaného zasažen fatálně právě tím, že úmyslně, byť nepřimo, způsobil smrt jiného člověka, nutno ovšem podotknout, že takový následek je již předpokládán v základní skutkově podstatě daného zločinu. Z hlediska způsobu provedení trestného činu a okolností, za nichž byl spáchán, je podstatné, že se jedná o trestný čin dokonáný. Obžalovanému přitěžuje v tomto směru dále toliko spáchání trestného činu vůči osobě zdravotně postižené, která se nacházela v ústavu sociální péče a byla na obžalovaném v každodenním chodu závislá ve smyslu ustanovení § 42 písm. h) trestního zákoníku. Obžalovaný byl ve svém zaměstnání v postavení osoby, která se měla o poškozenou starat a naopak ji chránit před újmou na životě a zdraví. Ani poté, co zjistil, že klientka zemřela, nikomu nesdělil, že ji danou noc tímto způsobem zklidňoval. Naopak zcela zásadně lze ve prospěch obžalovaného hodnotit formu zavinění, tedy právě to, že smrt poškozené, jakožto následek daného trestného činu, způsobil nechtěl, ale byl pouze srozuměn s tím, že nastane. Jiné přitěžující ani polehčující okolnosti ve vztahu k osobě pachatele (myšleny okolnosti rozhodné pro spáchání trestného činu v daném čase), a to včetně např. zmenšené přičetnosti obžalovaného ve smyslu ustanovení § 40 trestního zákoníku, soud v dané věci neshledal.
52. Pokud dále soud zvažoval ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 trestního zákoníku další okolnosti na straně obžalovaného, dospěl k těmto závěrům. Z hlediska osobních, rodinných, majetkových a jiných poměrů je podstatné, že dané jednání silně vybočuje z běžného způsobu chování obžalovaného, neboť obžalovaný žije dlouhodobě naprosto bezúhonně, což je i polehčující okolností na jeho straně podle ustanovení § 41 písm. p) trestního zákoníku. Jeho majetková situace je stabilizovaná. Jeho dosavadní způsob života rozhodně lze považovat za řádný a řádně se stará o své syny přičemž podrobná skutková zjištění k této otázce uvádí soud výše pod body 26. – 31. odůvodnění tohoto rozsudku. Prezentovaný postoj k trestnému činu v trestním řízení obžalovanému rovněž polehčuje. Obžalovaný pomáhal v objasňování trestné činnosti ve smyslu ustanovení § 41 odst. m) trestního zákoníku, jak v rámci svých výslechů, tak v rámci rekonstrukce, byť pokud se částečně doznal ke svému jednání, snižují hodnotu polehčující okolnosti ve smyslu ustanovení § 41 odst. l) trestního zákoníku, výše uvedené závěry soudu v tom smyslu, že se nejedná o doznání celé (tedy včetně subjektivní stránky). Obžalovaný však projevil upřímnou lítost nad

svým jednáním ve smyslu ustanovení § 41 odst. o) trestního zákoníku, nechtěl poškozenou usmrtit a chybu svého postupu při zákroku si uvědomuje. Rovněž ze skutečnosti, že se při návrhu odchodu z práce dohodou nezajímal o důvod svého propuštění, byť tvrdil, že ho práce bavila, vyplývá, že musel mít obžalovaný určité výčitky svědomí již v této době.

53. Pokud jde o další kontextová zjištění dané trestné činnosti ve smyslu ustanovení § 42 písm. n.) trestního zákoníku, § 38 odst. 3 trestního zákoníku a § 39 odst. 3, 4 či 8 trestního zákoníku, nezjistil již soud žádná, která by na uložení trestu měla mít výraznějšího vlivu.
54. Soud na základě shora uvedených zjištění zvažoval, jaký trest obžalovanému uložit. V daném případě je jednoznačně na místě ukládat trest represivního charakteru, ostatně zákonná sazba jiný druh trestu jako samostatný ani nepřipouští. Trest pak je ukládán za trestný čin naplňující znaky základní skutkové podstaty daného zločinu. Veškerá výše uvedená přítěžující zjištění k povaze a závažnosti trestného činu a k okolnostem na straně obžalovaného se tedy projevila toliko při úvahách o výměře trestu odnětí svobody. Závěr soudu o nutnosti uložit v daném případě obžalovanému mírný trest silně velmi zesilovala právě především výše rozebraná forma zavinění daného jednání a zjištění k osobě obžalovaného. Vzhledem k tomu, že se jednalo o naprosto ojedinělé vybočení ze života obžalovaného, má soud v daném případě za přiměřený trest na samé spodní hranici zákonné trestní sazby. Tento závěr soud činí i s přihlédnutím k tomu, že i tak bude mít takto vyměřený trest na obžalovaného, vzhledem k tomu, jaký život vedl dosud, velice silný dopad a jedná se pro něj o zásadní zásah do života, neboť ho vytrhne z obvyklých sociálních a rodinných vazeb na velmi dlouhou dobu. Obžalovaný má dva syny, o které se dosud staral a k nimž má vyživovací povinnost, kterou dosud plnil. Soud má tudíž v jeho případě za to, že by k jeho potrestání postačoval i trest kratšího trvání, na druhou stranu však neshledal za splněné podmínky pro ukládání mimořádně sníženého trestu odnětí svobody.
55. Vzhledem k výše uvedeným zjištěním ve prospěch obžalovaného však využil soud pro zařazení obžalovaného do věznice pro výkon trestu v souladu s návrhem státního zástupce moderační právo zakotvené v ustanovení § 56 odst. 3 trestního zákoníku. Přestože by měl obžalovaný vykonávat trest dle zákonných podmínek ve věznici se zvýšenou ostrahou, byl soudem zařazen do mírnějšího typu věznice s ostrahou, neboť má soud za to, že zde bude působení na obžalovaného, aby vedl nadále řádný život, lépe zaručeno.
56. Pokud jde o návrh státního zástupce na uložení trestu zákazu činnosti ve funkci pracovníka v sociálních službách na dobu 5 let, který by vykonával po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, neshledal soud důvody pro uložení tohoto trestu, neboť má za to, že trest, který byl obžalovanému uložen, bude do budoucna natolik silným stigmatem, že znemožňovat obžalovanému jakékoliv následné pracovní zařazení po výkonu trestu není zapotřebí. Dle názoru soudu bude zároveň téměř nemožné, aby obžalovaného nějaká sociální služba s daným záznamem v rejstříku trestů zaměstnala. Z těchto důvodů považuje soud takto formulovaný trest zákazu činnosti již za nadbytečný.
57. Na výše uvedeným způsobem soudem stanovený trest je se shora uvedených důvodů možno nahlížet jako na odpovídající míře provinění obžalovaného, tedy jako na trest přiměřený a spravedlivý.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do osmi dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích k Vrchnímu soudu v Praze.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Pospíšilová

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody. Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný omezen ve svéprávnosti, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho opatrovník a obhájce. Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocih je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného. Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve **třech** vyhotoveních.

České Budějovice 6. září 2021

Mgr. Ondřej Kubů, v. r.
předseda senátu